

Nr 152.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror; given Stockholms slott den 5 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

Häri genom förordnas, att förordningen den 17 maj 1923 om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror skall äga fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1927.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1926.*

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS,
MÖLLER, LEVINSON.

Chefen för finansdepartementet statsrådet Wigforss anmäler frågan om fortsatt utgörande av stämpelavgiften för pärlor med flera lyxvaror.

Föredraganden anför:

»Med en till 1919 års lagtima riksdag avgiven proposition, nr 251, framlade Kungl. Maj:t förslag till förordning om en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror. Propositionen avstyrktes av bevillningsutskottet, men efter gemensam omröstning antog riksdagen ett på bevillningsutskottets föranstaltande omarbetat förslag i ämnet. Förordning utfärdades den 11 juli 1919 (sv. f. 1919: 401), vilken trädde i kraft den 1 september samma år och gällde intill utgången av år 1920. Efter förslag av Kungl. Maj:t (proposition nr 47) beslöt 1920 års riksdag fortsatt tillämpning av förordningen under år 1921 (sv. f. 1920: 224).

Med hänsyn till den ringa avkastningen av lyxstämpelavgiften samt då kontrollen å skattens uttagande syntes lämna åtskilligt övrigt att önska och dessutom ställde sig jämförelsevis dyrbar i förhållande till inflytande belopp, förelades icke 1921 års riksdag förslag angående berörda förordnings fortsatta tillämpning. I enlighet med ett motionsvis framställt yrkande beslöt emellertid riksdagen utsträckning av förordningens giltighetstid till utgången av år 1922 (sv. f. 1921: 416). Ej heller till 1922 års riksdag framlades proposition i ämnet, men riksdagen beslöt efter förslag av bevillningsutskottet fortsatt tillämpning av förordningen under år 1923 (sv. f. 1922: 328).

Efter verkställd utredning inom finansdepartementet framlade Kungl. Maj:t med proposition nr 199 till 1923 års riksdag förslag till ny förordning i ämnet, att gälla under år 1924. Detta förslag skilde sig från den då gällande författningen i huvudsak därutinnan, att kontrollen med avseende å skattens behöriga utgörande i viss mån omlagts. I enlighet med bevillningsutskottets hemställan biföll riksdagen denna proposition, och förordning utfärdades den 17 maj 1923 (sv. f. 1923: 113).

På förslag av Kungl. Maj:t i proposition nr 71 beslöt 1924 års riksdag fortsatt tillämpning av nyssberörda förordning till och med den 30 juni 1925 (sv. f. 1924: 129).

Bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 55 till 1925 års riksdag innebar slutligen utsträckning av giltighetstiden för omförmälda förordning intill den 1 juli 1926 (sv. f. 1925: 77).

Ifrågavarande stämpelavgift avser, med vissa undantag, köp, byte och införsel till riket av äkta pärlor och ädla stenar, av föremål, i vilka sådana pärlor och stenar äro infattade, samt av smycken utav guld, silver eller platina. Avgift utgöres för varje föremål, vars värde överstiger 300 kronor, och utgår som regel med 10 kronor, då föremålets värde icke överstiger 350 kronor, och därutöver med 5 kronor för varje ytterligare påbörjat belopp av 50 kronor. Stämpelbelägningen ombesörjes av överlåtaren. Den, som driver handel med föremål om vilka nu är fråga, skall föra särskild försäljningsbok vari stämpeln insättes. Eljest anbringas vid överlåtelse stämpeln å avräkningsnota som skall upprättas av överlåtaren. Vid införsel åsättes stämpeln faktura, konossement, frakthandling eller tullräkning genom vederbörande tullmyndighets försorg. Tillsyn över efterlevnaden av ifrågavarande förordning tillkommer överståthållarämbetet eller vederbörande länsstyrelse samt utövas genom tillsyningsmän, vilka åtnjuta arvoden ävensom resekostnads- och traktamentsersättning. Tryckning och försäljning av lyxstämplarna ombesörjas av postverket.

Under erinran att förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror jämlikt förordningen den 3 april 1925 (nr 77) ägde giltighet till och med den 30 juni 1926 anmodades genom skrivelse den 20 juni 1925 överståthållarämbetet och samtliga länsstyrelser att, efter hörande av vederbörande tillsyningsman, avgiva yttrande *dels* rörande verkningarna av de genom 1923 års förordning införda nya bestämmelserna rörande sättet för utgörande av ifrågavarande stämpelavgift, *dels* beträffande de jämkningar i berörda lagstiftning, som på grund av vunnit erfarenhet finge anses erforderliga eller lämpliga vid en fortsatt tillämpning av förordningen efter den 30 juni 1926, *dels ock* huruvida bestämmelserna i fråga borde erhålla permanent karaktär eller, i motsatt fall, för vilken tid desamma fortfarande borde gälla. Tillika skulle genom tillsyningsmannens försorg införskaffas på vederbörande näringsidkares försäljningsböcker grundad förteckning för envar näringsidkare, upptagande försälda lyxföremål för vilka stämpel enligt berörda förordning utgjorts, värdet på varje föremål och mot samma värde svarande stämpelbelopp; uppgifterna skulle avse åren 1924 och 1925.

Av de i anledning av omförmälda skrivelse inkomna yttrandena och eljest tillgängliga uppgifter inhämtas i huvudsak följande.

Under den tid stämpelavgiften varit i tillämpning och intill början av år 1925 hava lyxstämplar försålts för ett sammanlagt belopp av 571,740 kronor. Därav falla på åren 1922, 1923 och 1924 respektive 44,235, 47,630 och 54,250 kronor. De senare beloppen utgöra emellertid icke någon tillförlitlig utgångspunkt för beräkningen av den stämpelåtgång, som hänför sig till dessa års varuförsäljningar, givetvis beroende därpå att över-skott av stämplat funnits från det ena året till det andra. Enligt nu införskaffade, på försäljningsböckerna grundade uppgifter har det sammanlagda värdet av ifrågavarande lyxföremål utgjort år 1924 omkring 906,700 kronor och år 1925 omkring 860,600 kronor; häremot svarande stämpelbelopp hava uppgått till omkring 66,800 kronor och omkring 63,100 kronor. Den övervägande delen av försäljningen har ägt rum i Stockholms stad, Göteborgs och Bohus län samt Malmöhus län. Inom vissa län har icke någon försäljning av lyxföremål förekommit och för åtskilliga andra län har densamma varit högst obetydlig. Stämpeluppbörden genom tullverket vid införsel av lyxvaror, därvid bland annat handlandenas egen import i och för rörelsen är undantagen, torde hava varit föga betydande. Den ojämna fördelningen av försäljningen framgår i huvudsak av följande tabell som anger, i runda tal, värdet av försålda lyxföremål och motsvarande stämpeluppbörd.

O r t	1924		1925	
	Värde	Stämpeluppbörd	Värde	Stämpeluppbörd
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Stockholms stad	692,900	51,900	688,500	51,600
Göteborgs och Bohus län	121,500	8,500	79,900	5,400
Malmöhus län	52,500	3,800	44,200 ¹	3,300
Övriga 22 län	39,800	2,600	48,000	2,800
Summa	906,700	66,800	860,600 ¹	63,100

¹ Beräknat.

Jämväl näringsidkarna emellan fördelar sig försäljningen av ifrågavarande lyxföremål synnerligen ojämnt. Av de till ett antal av 75 i Stockholms stad förekommande försäljare, som enligt förordningen anmält sig idka handel med dylika föremål, torde sålunda allenast hos ett tjugotal försäljning av stämpelpiktiga föremål äga rum i någon omfattning av betydenhet.

För kontrollen över lyxstämpelns behöriga utgörande finnas för närvarande 48 tillsyningsmän, vilkas arvoden belöpa sig till 10,650 kronor om året. Härtill kommer resekostnads- och traktamentsersättning, som, såvitt kunnat utrönas, i det hela torde uppgå till jämförelsevis ringa belopp. Kostnaden för tryckning av lyxstämplarna är obetydlig; för försäljningen av stämplatarna förekomma icke några särskilda utgifter.

Med hänsyn till den ojämna fördelningen av försäljningen av lyxföremål är det tydligt, att de införskaffade yttrandena skola bära prägel av den omfattning i vilken sådan försäljning ägt rum inom vederbörande orter.

Vidkommande till en början frågan om verkningarna av de genom 1923 års förordning införda nya kontrollbestämmelserna har allenast i ett eller annat yttrande uttalats, att dessa förändringar varit utan betydelse eller medfört en försämring i kontrollen. I åtskilliga fall har något uttalande i denna del icke kunnat lämnas av länsstyrelserna eller tillsyningsmännen på grund av bristande erfarenhet av förordningens tillämpning. De myndigheter, från vilka yttranden härutinnan kunnat avgivnas, hava i det stora hela uttalat, att de nya bestämmelserna ägde avgjort företräde framför de tidigare gällande samt att ändringarna medfört goda verkningar såväl i avseende å underlättandet av kontrollen som med hänsyn till förhållandet mellan försäljarna och den köpande allmänheten.

Vad därefter angår frågan, huruvida åt bestämmelserna i förordningen borde förlänas permanent karaktär, hava väl en länsstyrelse ävensom några tillsyningsmän uttalat sig för en sådan anordning, och hava dessa uttalanden bland annat grundats på uppfattningen om det principiellt berättigade i upptagandet av en skatt för lyxvaror. Å andra sidan har från åtskilliga håll påyrkats, att bestämmelserna icke borde erhålla fortsatt giltighet, därvid i regel hänvisats till erfarenheterna av förordningens tillämpning inom vederbörande orter samt till förhållandet mellan kostnaden för kontrollen och den inom orterna uppnådda inkomsten av stämpelavgiften. Överståthållarämbetet och åtskilliga länsstyrelser hava emellertid föreslagit fortsatt giltighet av hithörande bestämmelser under viss längre eller kortare tid.

Slutligen hava i yttrandena framförts förslag om ändringar i förordningens bestämmelser, åsyftande omläggning av skatten eller förändrad omfattning av densamma. Bland annat har förordats sänkning av den värdegräns å lyxföremålen vid vilken stämpelpfikt inträder. Beträffande kontrollen å skattens behöriga utgörande har i besparingssyfte föreslagits sammanslagning av kontrolldistrikt eller det nuvarande kontrollsystemets ersättande helt eller delvis av deklaration eller försäljningsböckernas insändande till länsstyrelsen. Förslag hava ock framlagts i ändamål att vinna ytterligare effektivitet uti kontrollen m. m.

Enligt min mening bör ifrågavarande stämpelavgift vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror allt fortfarande upptagas. Tidigare framför da betänkligheter mot en sådan avgift hava i allt väsentligt gällt det ringa utbytet av densamma. Såsom framgår av de lämnade uppgifterna har emellertid en icke obetydlig stegring i stämpelåtgången under de senare åren inträtt, och härigenom minskas givetvis betydelsen av berörda invändningar. I det stora hela torde nämnda stegring bero på förbättringen

*Departements-
chefen.*

i konjunkturförhållandena. En ökning uti avkastningen av stämpelavgiften oberoende av en fortsatt förbättring av konjunkturerna skulle visserligen kunna vinnas, därest — möjligen med någon förändring av skattens omfattning med hänsyn till de föremål som träffas av skatten — den i förordningen fastställda värdegränsen för stämpelpliktens inträdande nedsattes. En sådan sänkning skulle i och för sig icke heller sakna fog med hänsyn till det prisfall å dessa varor som lär ha inträtt sedan den tid då värdegränsen fastslogs. Om nämnda gräns exempelvis sattes till 200 kronor och skatteskalen därefter jämkades, skulle enligt verkställd överslagsberäkning avkastningen av stämpelavgiften sannolikt bliva avsevärt stegrad. En dylik förändring torde emellertid icke böra tagas i övervägande förrän i samband med prövning av andra utvägar, som må erbjuda sig att göra nu ifrågasvarande beskattningsform mera givande, i första hand möjligheten att utvidga gruppen av de föremål som skola träffas av skatten. I fråga om det år 1923 förändrade systemet för kontrollen å skattens utgörande har man i det stora hela uttalat tillfredsställelse. Under sådana förhållanden torde ändringar i bestämmelserna om lyxstämpelavgiften icke böra äga rum med mindre bärande skäl därför kunna anföras; de nu framförda ändringsförslagen hava icke syns mig vara av beskaffenhet att påkalla åtgärd. Jag tillstyrker sålunda, att gällande förordning i oförändrat skick erhåller fortsatt giltighet under nästkommande budgetår.»

Föredraganden uppläser härefter förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.